

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Ndc/4/2025
Identifikačné číslo spisu:	8825200186
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8825200186.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci navrhovateľov: 1/ I. Č., narodená XX. B. XXXX, T., R. XX, 2/ I. Č., narodený X. I. XXXX, R., Y. XB, 3/ C. Č., narodený XX. G. XXXX, U. I., X. XX, spoločne zastúpených advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711, proti odporcovi C. Č.D., narodenému X. N. XXXX, U. XXX, t. č. S. G. G.V. G.. N. F. H., G. C., R. X, o neurčenie vyživovacej povinnosti medzi plnoletými osobami, vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 7Pc/5/2025, o návrhu navrhovateľov 1/ až 3/ na príkazanie veci Okresnému súdu Nitra z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu navrhovateľov 1/ až 3/ na príkazanie veci vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 7Pc/5/2025 Okresnému súdu Nitra **n e v y h o v u j e**.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Vranov nad Topľou predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa § 39 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) na rozhodnutie o návrhu navrhovateľov 1/ až 3/ na príkazanie veci Okresnému súdu Nitra z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 CSP.

2. Navrhovatelia svoj návrh na príkazanie veci Okresnému súdu Nitra odôvodnili tým, že v zmysle príslušných procesných predpisov je na konanie vo veci miestne príslušný Okresný súd Vranov nad Topľou (§ 14 CSP, § 154 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „CMP“), avšak ide o špecifickú situáciu vyplývajúcu zo zákona o sociálnych službách, na ktorú procesné predpisy nereflektujú. Uviedli, že odporca vedie túlavý spôsob života, vystriedal viacero zariadení, v ktorých dočasne býval a ktoré neboli v rámci jedného okresu, je teda zrejmé, že odporca nemá pevnú väzbu na svoj trvalý pobyt. K návrhu pripojili listy z S. G. G. G.. N.T. F. H. potvrdzujúce, že odporca sa od 16. septembra 2024 nachádza v tomto zariadení a je prijímateľom sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania. Ďalším dôvodom pre príkazanie veci Okresnému súdu Nitra z dôvodu vhodnosti je podľa navrhovateľov skutočnosť, že majú väzbu k Nitre, kde aj odporca kedysi žil, sú dôchodcovia a cestovanie je pre nich náročné, spojené s rizikom zhoršenia zdravotného stavu. Výsluch

navrhovateľov miestne príslušným súdom by pre nich znamenal nielen zdravotnú, ale aj ekonomickú záťaž.

3. Odporca s návrhom navrhovateľov nesúhlasil. Uviedol, že je prijímateľom sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania - S. G. G. G.. N. F. H., G. C.. Jeho mesačný príjem je invalidný dôchodok vo výške 216,40 eura a dávka v hmotnej núdzi vo výške 21 eur. Z tohto príjmu uhrádza ubytovanie a ďalšie potreby, o. i. spláca pôžičku, avšak má problém z toho vyžiť. Jeho zlá finančná situácia sa odráža na jeho psychickom stave a z tohto dôvodu by bolo pre neho vhodnejšie, aby sa súdne pojednávanie konalo na Okresnom súde Vranov nad Topľou. Momentálne však nemá peniaze na cestu a nevie, či zvládne cestovať sám.

4. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Vranov nad Topľou a Okresnému súdu Nitra, príslušný na rozhodnutie podľa § 39 ods. 3 CSP, preskúmal vec a dospel k záveru, že návrh navrhovateľov 1/ až 3/ na prikázanie sporu Okresnému súdu Nitra nie je dôvodný, a preto mu nebolo možné vyhovieť.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 39 ods. 2 CSP, na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti.

7. Prikázanie (delegácia) z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Podmienky prikázania veci preto treba vykladať reštriktívne. Ak by nadriadený súd prikázal vec inému súdu, hoci by pre takéto rozhodnutie neboli splnené podmienky, porušil by tým ústavne zaručenú zásadu, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a že príslušnosť súdu ustanovuje zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

8. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti konania alebo jeho zrýchlenie. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

9. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú dané dôvody výnimočného charakteru. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie zahŕňa komplexné posúdenie predmetného konania a pomerov všetkých účastníkov konania.

10. Dôvody uvádzané navrhovateľmi (túlavý spôsob života odporcu, zlý zdravotný stav a finančná situácia navrhovateľov) nezodpovedajú kritériám, ktoré by bolo možné relevantne zohľadniť pri prelomení práva účastníkov na zákonného sudcu a uvažovaní o prikázaní sporu (veci) inému súdu. Z vyjadrenia odporcu a pripojených listinných dôkazov navrhovateľov je zrejmé, že odporca sa momentálne nachádza v S. G.W. G. G.. N. F. H. v G. C. (okres W.), kde aj preberá poštu, ako vyplýva z doručenky súdu na č. l. 47. Uvedená skutočnosť však nezakladá dôvod pre prikázanie veci Okresnému súdu Nitra. Ani to, že odporca kedysi žil v Nitre, nepreukazuje jeho súčasnú väzbu na obvod Okresného súdu Nitra. Navyše odporca výslovne uviedol, že s prikázaním veci Okresnému súdu Nitra nesúhlasí a je pre neho vhodnejšie, aby sa pojednávanie konalo na Okresnom súde Vranov nad Topľou.

11. Nepriaznivý zdravotný stav znemožňujúci účasť na akomkoľvek súdnom prejednaní veci nepredstavuje charakter takej výnimočnosti, aby bol sám osebe dôvodom pre prikázanie veci z dôvodu vhodnosti. Najvyšší súd konštatuje, že medzi zdravotným stavom navrhovateľov 1/ a 2/ a hospodárnosťou, či rýchlosťou konania nebola navrhovateľmi deklarovaná taká súvislosť, ktorá by zakladala splnenie zákonných podmienok pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti. Problémy (zdravotné, sociálne, finančné) súvisiace s prekonávaním väčších vzdialeností či vynaložením vyšších

výdavkov na cestovanie na vecne a miestne príslušný súd sú vo všeobecnosti skôr bežné a samé osebe neodôvodňujú prikázanie sporu (veci) inému súdu. Navrhovatelia majú právo zvoliť si v konaní zástupcu, ktorý je oprávnený za nich vykonávať procesné úkony, čo navrhovatelia napokon aj urobili. Najvyšší súd taktiež poukazuje na § 104 ods. 1 CSP, podľa ktorého procesný úkon, ktorý by súd mohol vykonať len s ťažkosťami alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami, alebo ktorý v jeho obvode nemožno vykonať, vykoná na dožiadanie iný súd. Súd zároveň môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti účastníkovi uložiť, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedal písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný (§ 195 ods. 3 CSP).

12. Najvyšší súd teda po preskúmaní veci nezistil také konkrétne okolnosti, ktoré by odôvodňovali premisu o hospodárnejšom alebo efektívnejšom prerokovaní veci Okresným súdom Nitra. Z návrhu nevyplýva priama súvislosť medzi zdravotným, sociálnym či finančným stavom navrhovateľov a efektívnym prístupom k spravodlivosti na rovnakom základe pre všetkých účastníkov konania.

13. S poukazom na vyššie uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie sporu Okresnému súdu Nitra v zmysle § 39 ods. 2 CSP, preto návrhu navrhovateľov 1/ až 3/ nevyhovel.

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.